

Kestävyysraportti 2024

19.6.2025

Sisällys

Esipuhe	3
Vastuullisuuden johtaminen	4
Raportin rajausta ja tiedonkeruu	4
Hallinto, johtaminen ja valvonta	5
Kestävyyteen- ja vastuullisuuteen liittyvä seuranta	6
Strategia	7
Sidosryhmät	10
Olelliset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	11
Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki	12
Toimet ja resurssit	12
Luontovaikutukset ja niiden arviointi	14
Veden- ja energiankulutus sekä energialähteiden yhdistelmä	15
Luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja jätehuolto sekä muut päästöt	15
Olellisten riskien ennakoitavat taloudelliset vaikutukset	16
Sosiaalinen vastuu	18
Henkilöstö	19
Opiskelijat	20
Tavoitteet ja toimenpiteet	21
Vaikuttamismahdollisuudet	25
Koulutuksen kädenjälki	27
TKI-toiminnan kädenjälki	29
Yhteenveto ja kehittämistarpeet	32

Esipuhe

Tervetuloa lukemaan Tampereen ammattikorkeakoulun (jatkossa TAMK) ensimmäistä laajamittarista kestävyysraporttia. Raportissa esitetään katsaus TAMKin vuoden 2024 kestävyys- ja vastuullisuustyöhön.

Kestävyysraportti pohjautuu ESG-luokitteluun (Environmental, Social, Governance) ja EU:n kestävyysraportointistandardeihin. Raportissa käsitellään kestävyys- ja vastuullisuustyön järjestämistä ja johtamista, ympäristövastuuta ja hiilijalanjälkeä, sosiaalista vastuuta sekä koulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatio- (TKI) toiminnan kädenjälkeä eli vaikuttavuutta kestävyiden näkökulmasta. Kädenjäljen arvioiminen on olennaista ammattikorkeakoulun kaltaisille koulutusorganisaatioille, joiden toiminta vaikuttaa yhteiskuntaan opiskelijoiden osaamisen kehittymisen ja hanketyön kautta syntyvien moninaisten vaikutusten kautta.

Raportti on laadittu osana Arenen kestävyys- ja vastuullisuusvastaavien yhteistä kestävyysraportoinnin kehittämistyötä, johon osallistui 13 suomalaista ammattikorkeakoulua. Kehittämistyö tarjosi yhteisen raportointipohjan sekä arvokasta vertaistukea indikaattoreiden löytämiseen. TAMKissa raporttia ovat työstäneet kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän jäsenet sekä laadun- ja tiedonhallinnan asiantuntijat.

Kysymyksessä on TAMKin ensimmäinen kestävyysraportti tässä laajuudessa. Raportissa keskitytään lähtötilanteen ja TAMKin toiminnan kannalta merkittävien vaikutusten, mahdollisuuksien ja riskien kuvaamiseen.

Vastuullisuuden johtaminen

Raportin rajaus ja tiedonkeruu

Vastuullisuuden raportointi TAMKissa kattaa koulutuksen, TKI-toiminnan, hallinnon sekä kampusten toimintaan liittyvät kokonaisuudet. Ulkopuolelle jäävät alihankintaketjujen vastuullisuus ja hiilijalanjälki.

Kestävyysraportti on ensimmäinen laatuaan, joten indikaattorien osalta ei voida esittää muutoksiin liittyviä seikkoja lukuun ottamatta hiilijalanjälkilaskentaa, jota on tehty vuodesta 2019 alkaen Arenen laskentamallin mukaisesti yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. YK:n [SDG Accordin](#) jäsenenä TAMK raportoi vuosittain vastuullisuudestaan myös SDG Accordin raportointijärjestelmän kautta.

Raportin tiedot perustuvat TAMKin omiin tietojärjestelmiin, kuten henkilöstö-, koulutus-, talous-, projektinhallinta ja matkahallinnon järjestelmiin. Osa tiedoista on koostettu ammattikorkeakoulun muusta dokumentaatiosta tai kerätty esimerkiksi haastattelujen avulla. Raportin laadinnassa on hyödynnetty myös vuonna 2024 tehtyä kyselyä kestävyys- ja vastuullisuusteoista.

Raportoinnin sisältöä ei ole varmennettu ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta, vaan raportoinnin oikeellisuus varmistetaan sisäisellä laadun- ja riskienhallinnalla. Raportoinnin keskeiset tulokset julkaistaan erikseen ammattikorkeakoulun verkkosivuilla saavutettavuuden periaatteiden mukaisesti suomeksi ja englanniksi. Raportin rakenne on ESG-raportoinnin mukainen sisältäen lisäksi koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjäljen vahvistamisen mittareita. Kestävyysraportointimalli on luotu yhdessä suomalaisten ammattikorkeakoulujen kanssa vuosina 2024–2025 ja sen sisältö tarkastetaan ja päivitetään tarpeen mukaan vuosittain. Yhtenäisen raportointimallin tarkoituksena on tuottaa vertailukelpoisia tietoja korkeakoulujen välillä ja tukea vertaisoppimista.

Raportin tulokset on käyty läpi kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmässä sekä esitelty johtoryhmälle ennen niiden julkaisemista.

Hallinto, johtaminen ja valvonta

TAMK on osakeyhtiö, jonka omistavat Tampereen korkeakoulusäätiö (87 %), SASKY koulutuskuntayhtymä (9 %), Ikaalisten kaupunki (1,5 %), Ylöjärven kaupunki (1,5 %), Tampereen Musiikkiopiston säätiö (0,5 %) ja Tampereen Talouskouluyhdistys (0,5 %).

TAMKin organisoinnista ja johtamisesta sekä toimielinten vastuista, tehtävistä ja päätösvallasta määrätään johtosäännöllä. Lisäksi vararehtoreiden, johtajien ja päälliköiden päätöksentekovalta sekä toiminnan ja hallinnon järjestämisestä määrätään ammattikorkeakoulun säännöissä ja ohjeissa, mm. talous-, henkilöstö- ja tutkintosäännöissä sekä hyvän hallinnon periaatteissa. Ammattikorkeakoulun toiminnan kehittämisestä ja suunnittelusta vastaavat hallituksen ja rehtori, toimitusjohtajan lisäksi TAMKin johtoryhmä, koulutuksen johtoryhmä, TKI-johtoryhmä sekä muut korkeakoulun toiminnan kannalta tarpeelliset tiimit ja työryhmät.

TAMKin johtoryhmä vastaa siitä, että johtaminen on TAMKin hallituksen ja strategian linjausten mukaista, TAMKia johdetaan johtosäännön sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden edellyttämällä tavalla ja strategian toimeenpanoa johdetaan asetettujen mittareiden tulosten perusteella niin, että tavoitteet saavutetaan. Johtoryhmä huolehtii myös siitä, että TAMKia johdetaan sen kokonaisedun mukaisesti eri vastuualueiden tarpeita yhteensovittaen, sekä yhdenmukaisesta ja tasapuolisesta päätöksenteosta koko organisaatiossa.

TAMKissa toimii johtoryhmän asettama kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä, joka edistää kestävyysnäkökulman integroimista prosesseihin ja yksiköiden toimintaan sekä vastaa seurannasta ja raportoinnista. Ryhmässä on edustus kaikista TAMKin keskeisistä palveluista sekä vuoden 2025 alusta alkaen myös kaikista osaamisyksiköistä. Ryhmässä on myös opiskelijakunnan edustaja. Ryhmän toimintaa ohjaa TKI-vararehtori.

TAMK edistää kestävyys- ja vastuullisuusasioita myös yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Yliopiston kestävyys- ja vastuullisuusryhmässä on kaksi TAMKin edustajaa: TAMKin ryhmän puheenjohtaja ja tila- ja kiinteistöpalveluiden edustaja. Yhteistyö on vahvaa erityisesti kestävyys- ja vastuullisuusviestinnässä sekä hiilijalanjälkilaskennassa.

Kestävyys- ja vastuullisuusryhmässä valmisteltujen koko ammattikorkeakoulua koskevien asioiden hyväksyminen sekä ammattikorkeakoulun sitoutumisesta erilaisiin kestävyysaloitteisiin päättäminen kuuluu TAMKin johtoryhmälle. Tarvittaessa työryhmän puheenjohtaja osallistuu johtoryhmän kokouksiin esittelijänä. Koulutuksen kestävyyskehittämiseen liittyvät päätökset käsitellään koulutuksen johtoryhmässä ja TKI-toiminnan kehittämiseen liittyvät TKI-johtoryhmässä. Kestävyys- ja vastuullisuustoiminnan kehittämislinjauksista keskustellaan myös suoraan vararehtoreiden kanssa. Vuoden 2024 aikana johtoryhmä järjesti kestävyys- ja

vastuullisuuskoulun, jossa käsiteltiin vastuullisuutta kokonaisuutena sekä eri ulottuvuuksista (SDG). Lisäksi johtoryhmälle esiteltiin kestävyys- ja vastuullisuustoiminnan organisoitumisen kehittämismalli. Koulutusvararehtorille esiteltiin idea opintojaksojen kestävyys- ja vastuullisuusjäsenyyksen lisäämisestä Peppiin.

TAMKin rehtoraatti valmistelee Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja ammattikorkeakoulun hallituksen ohjauksen alaisena ammattikorkeakoulun ja OKM:n välisen sopimuksen sekä nelivuotisen sopimuskauden aikana tehtäviä tarkennettavia toimenpiteitä. OKM:n sopimuksessa kaudella 2021–2024 korkeakoulujen yhteisenä tavoitteena oli mm. avointen, saavutettavien ja joustavien opiskelumahdollisuuksien rakentaminen valtakunnallisessa yhteistyössä. Tällä tähdättiin korkeakoulutuksen saavutettavuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantamiseen ja samalla sosiaalisen vastuun vahvistamiseen. Korkeakoulujen tuli myös panostaa hyvään johtamiseen, työhyvinvointiin ja systemaattiseen osaamisen kehittämiseen. TAMKin omana tavoitteena oli myös panostaa tutkimuksessa ja koulutuksessa ekologisiin innovaatioihin ja sosiokulttuurisiin haasteisiin sekä olla hiilineutraali vuonna 2030.

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin myös uutta sopimusta OKM:n kanssa kaudelle 2025–2028. Sopimukseen sisältyi sekä korkeakoulujen yhteisiä että TAMKin omia kestävyystavoitteita. Kestävyys- ja vastuullisuusryhmän puheenjohtaja osallistui TAMKin kestävyystavoitteiden muotoiluun.

TAMKissa ei toistaiseksi ole käytössä kestävyteen liittyvää palkitsemisjärjestelmää tai palkkioperusteista aloitetoimintaa. Vuoden 2024 aikana kuitenkin kartoitettiin henkilöstön ja opiskelijoiden tekemiä kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyviä tekoja yhdessä yliopiston kanssa. Tätä kautta saatiin tietoa eri toiminnoissa tehtävästä omaehtoisesta kehittämistyöstä. Nämä tiedot ovat kestävyys- ja vastuullisuusryhmän käytössä.

Kestävyteen- ja vastuullisuuteen liittyvä seuranta

TAMKissa ei ole erillistä due diligence -prosessia. Kestävyysraportoinnin tuloksia ei ole erikseen varmennettu, mutta raportoinnissa käytetyt tietolähteet on mainittu soveltuvin osin aina raportoinnin yhteydessä. Raportin ovat koostaneet kestävyys- ja vastuullisuusryhmän jäsenet ja laadunhallinnan ja toiminnanohjauksen asiantuntijat hyödyntäen asiantuntijoita eri yksiköistä. Tarvittavia tietoja on kartoitettu Arenen yhteisen raportointipohjan mukaisessa laajuudessa ja näistä on koostettu yhtenäinen tekstikokonaisuus. Raportointiin tarvittavat tietopyynnöt on tehty kevään 2025 aikana.

Kestävyysraportoinnin tuloksia ja sisältöä on käsitelty kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmässä, joka toimii myös yhtenä kestävyysraportoinnin tulosten laadun varmentavana elimenä. Tämän jälkeen raportoinnin tulokset on esitelty TAMKin johtoryhmälle, joka hyväksyy kestävyysraportin.

Osana kestävyysraporttia raportoidaan mittareiden ja tietolähteiden epävarmuudet ja mahdolliset muutokset aiempiin raportointikausiin verrattuna silloin kun se on mahdollista. Keskeiset sidosryhmät osallistetaan raportointiprosessiin ja raportoinnin tulokset esitellään eri sidosryhmille. Sidosryhmien palaute huomioidaan raportin kehittämisessä.

TAMK käyttää systemaattisia seurantamenetelmiä (esim. EFQM itsearviointi/ sisäiset ja ulkoiset arvioinnit) edistymisen arvioimiseksi ja raportoimme kestävästä kehityksestä ja vastuullisuudesta osana laatujärjestelmää ja johtamisen vuosikelloa.

Strategia

Ammattikorkeakoulun liiketoimintamalli perustuu työelämän ja yhteiskunnan osaamisen ja kehittämisen tarpeisiin. Toiminta tapahtuu osittain valtion säätelemillä markkinoilla, osin täysin avoimilla ja kilpailuilla markkinoilla. Tulot perustuvat tuloksiin (output/performance), jotka rahoitetaan valtion, ulkoisesti rahoitetun TKI:n ja myydyn koulutuksen kautta. Ammattikorkeakoulu on voittoa tavoittelematon yritys, ja mahdollinen voitto tulee käyttää ainoastaan korkeakoulun toimintaan.

TAMKin strategia määrittelee toimintamme tarkoitukseksi uuden osaamisen tuottamisen työelämään. Tahtotilamme on monialaisena työelämäkorkeakouluna tuottaa parasta ammatillista korkeakoulutusta ja innovaatioita. Kriittiset menestystekijämme ovat aktiiviset työelämäyhteydet, kasvava kansainvälisyys, uudistumiskykyinen yhteisö, tavoitteellinen toiminta sekä vaikuttavuuden tuottaminen yhdessä osana tamperelaista korkeakouluyhteisöä. Arvoihimme kuuluu globaali vastuunkanto, moninaisuuden kunnioittaminen, aktiivisuuden, oppimisen ja osaamisen arvostaminen sekä menestyminen yhdessä tekemällä. TAMKin kestävä kehitys ja vastuullisuustyö pohjautuvat YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin sekä Arenen [Kestävä, vastuullinen ja hiili-neutraali korkeakoulu -ohjelmaan](#).

Tampereen korkeakouluyhteisön kestävyys- ja vastuullisuustyötä on linjattu vuonna 2021 julkaistussa [kestävän kehityksen tiekartassa 2030](#).

Tavoitetila 2030

Opetus ja jatkuva oppiminen

- Kestävä kehitys on osa kaikkia tutkintoja ja tavoitteet on tunnistettu opetussuunnitelmissa.
- Jokaisella opiskelijalla on ymmärrys kestävästä kehityksestä ja edellytykset rakentaa omalla osaamisellaan hiilineutraalia tulevaisuutta.

Tutkimus ja TKI

- Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen tähtäävät näkökulmat ja hiilineutraalisuus otetaan huomioon kaikkien hankkeiden suunnittelussa.
- Tutkimushenkilöstö osallistuu aktiivisesti kestävä kehityksen edistämiseen yhteisössä.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

- Korkeakouluyhteisön tuottamaa tutkimusta sovelletaan paikallisesti, kansallisesti ja globaalisti ilmastotoimissa.
- Toimimme esimerkkinä muille. Asiantuntijat ja opiskelijat toimivat yhteiskunnassa kestävä kehitystä ja hiilineutraaliutta edistäen.

Korkeakouluorganisaatiot

- Korkeakouluyhteisö on hiilineutraali (nettonolla), hiilijalanjäljen seuranta on automatisoitu.
- Yhteisö on kehittänyt toimintaansa, vähentänyt päästöjään ja integroinut hiilineutraaliuden tavoitteen osaksi kaikkea toimintaa.

TAMKin tasolla tavoitteet asetetaan TASO-prosessissa. Vuonna 2024 ei ollut asetettu erikseen kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita. Vuonna 2025 tavoitteeksi on asetettu asemaamme vahvistaminen vastuullisena ja hiilineutraalina korkeakouluyhteisönä. Tästä tavoitteesta on johdettu myös TASO-toimenpiteitä.

Kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä asettaa TAMKin kestävyystyölle vuosittain tavoitteet ja suunnittelee toimenpiteet perustuen korkeakouluyhteisön tiekarttaan, Arenen Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu -ohjelmaan sekä ohjelman toteuttamista tukevaan Arenen kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän työhön.

Seuraavaan taulukkoon on tiivistetty, miten Arenen ohjelman tavoitteita edistettiin TAMKissa vuonna 2024. Aineisto: Kestävyys- ja vastuullisuustyön esittely TAMK-JoRylle 3.12.2024.

Taulukko 1. TAMKin kestävyystyön olennaiset toimenpiteet vuonna 2024.

Tavoite	Toimenpiteet
Koulutamme osaajia, jotka edistävät kestävä kehitystä ja torjuvat ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa	Kestävyysjäsenyyksen toteuttaminen Peppiin (G) Opiskelijapalautteiden ja kestävyysosaamisen kytkennän rakentaminen (G) Opettajien kestävyysosaamisen tukeminen, mm. osaamismerkit (E,S, Handprint) Opiskelijoiden osallisuus keskusteluissa, edustus KeVa-ryhmässä ja keskustelu Tamkon hallituksen kanssa
Tuotamme ratkaisuja kestävyysshaasteisiin, edistämme kestävä kehitystä ja vähennämme ilmastonmuutoksen vaikutuksia	Arenen kestävä TKIO-toiminnan kriteereiden keskustelutus PMO:ssa (G,H) Analyysi hankeideoiden ja käynnissä olevien hankkeiden SDG-tavoitteista toteutettu; Thinking portfolioon toteutettu SDG:n valinta ja perustelu (G) Tavoitteiden seuranta ja tarvittaessa opastus mielekkäiden tavoitteiden laadintaan (E,S,G,H)
Toimimme taloudellisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti vastuullisina työntantajina	Henkilöstölle kestävyys- ja vastuullisuusviikko (vk 12) (E,H) Osaamismerkkien suoritushaastavuus EduSTA-hankkeen pilottina (E,S,H) Henkilöstökyselyssä kysymyksiä myös kestävyysnäkökulmasta, tulosten arviointi ja toimenpiteet (E,S,G) Kestävyysosaaminen mukana yhtenä henkilökohtaisen osaamisen kehittämisalueena (S,G) Intran kestävyysivujen uudistaminen (S)
Kohti hiilineutraaliutta 2030 + Toimimme ekologisesti vastuullisesti	Hiilijalanjälki raportoitu ja viestitty Arenen ohjeistuksen mukaisesti, laskennan automatisointia kehitetty (E,G) Kiinteistöillä toimitaan ekokompassijärjestelmän ja -sertifikaatin mukaisesti päästöjen vähentämiseksi (E,G) Lisätään osaamista kestävässä hankinnoissa (E,S,G) CampusRavitan sopimukseen lisätty kestävyysnäkökulmia (E,S,G) Investointilomakkeella kysymys ekologisesta kestäväydestä (E,G)

Sidosryhmät

Ammattikorkeakoulujen ohjaus perustuu vahvaan yhteistyöhön Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Korkeakoulujen arviointineuvoston (Karvi) kanssa. OKM:n strategiset linjaukset ohjaavat ammattikorkeakoulujen toimintaa kansallisella tasolla, kun taas Karvin toteuttamat arvioinnit tarjoavat tietoa koulutuksen ja toiminnan laadun kehittämiseksi. Arviointien tulokset auttavat määrittämään korkeakoulukohtaisia kehityskohteita ja mahdollistavat benchmarkkauksen eri ammattikorkeakoulujen välillä.

TAMK hyödyntää Arenen viitekehyksiä ja materiaaleja integroitaessa kestävyysajattelua opetukseen ja TKI-työhön. Näistä tärkeimpiä ovat Arenen geneeriset kompetenssit, joihin kuuluu kestävän kehityksen osaaminen. Arenen kestävän kehityksen työryhmä alaryhmineen ohjaa osaltaan myös ammattikorkeakoulujen yhteistä vastuullisuustyötä. Yhteiset työryhmät ja viitekehykset luovat pohjan ammattikorkeakoulujen väliselle yhteistyölle, joka tukee koulutuksen saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja pitkäjänteistä kehitystyötä. Näin varmistetaan, että koulutuksen laatu ja työelämäyhteistyö vastaavat niin paikallisiin kuin kansallisiin tarpeisiin samalla edistäen kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

TAMKin vahva työelämäyhteistyö lähtee jo hallituksen kokoonpanosta. Hallituksen jäsenet edustavat monipuolisesti alueellista työ- ja elinkeinoelämää. Olennaisia yhteistyötä tukevia rakenteita ovat myös koulutusalaakohtaiset neuvottelukunnat sekä Maakuntakorkeakoulutoiminta. Tärkeimpiin yhteistyökumppaneihin myös kestävyys näkökulmasta kuuluvat Tampereen yliopisto, Tampereen kaupunki, opiskelijakunta TAMKO ja pääkampukselle ravintola- ja kahvilapalvelut tuottava Campusravita.

Monialaisena työelämäkorkeakouluna TAMK tekee tiivistä yhteistyötä työ- ja liike-elämän toimijoiden kanssa mm. koulutuksen ja TKI-toiminnan saralla. Esimerkiksi Beyond TAMK -tapahtuma toi yhteen noin 100 kiertotaloustoimijaa, joille esiteltiin TAMKin koulutusta ja TKIO-toimintaa. TAMK toteuttaa sidosryhmilleen kolmen vuoden välein tutkimuksen, jonka tavoitteena on saada tietoa TAMKista yhteistyökumppanina, kestävän kehityksen toimijana sekä samalla tukea laadunhallintakäytäntöjen kehitystyötä. [Viimeisin sidosryhmätutkimus](#) tehtiin syksyllä 2024. Sen mukaan sidosryhmät näkivät TAMKin imagoltaan ennen kaikkea työelämän tarpeisiin vastaavana (keskiarvo 4,1 asteikolla 1–5), houkuttelevana kumppanina (4,0), vastuullisena (3,9) ja kansainvälisenä toimijana (3,8). Alimmiksi jäivät ennakointikykyisyyden (3,4) ja ketteryyden (3,4) arviot.

Kansallisten sidosryhmien ohella TAMK pyrkii edistämään kestävyttä myös kansainvälisissä verkostoissa. Vuodesta 2025 alkaen TAMK koordinoi esim. ESG-raportoinnin kehittämistä seitsemän eurooppalaisen korkeakoulun muodostamassa [Uninovis-allianssissa](#).

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

TAMK ei ole tehnyt erillistä olennaisuusarviointia omille sidosryhmilleen. Jatkuva vuoropuhelu eri intressi-, kumppani- ja asiakastahojen kanssa varmistaa sen, että näiden näkemykset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa pitkälläkin aikajänteellä. Lisäksi TAMKin toiminta pohjautuu toimintaympäristön seuraamiseen ja analysointiin sekä kattavan liiketoimintatiedon hyödyntämiseen.

Suomen ammattikorkeakouluilla on paljon yhteisiä sidosryhmiä. Ammattikorkeakoulut suunnittelevatkin tulevaisuudessa yhteisesti toteutettua, kansallisille sidosryhmille suunnattua kaksois-olennaisuusanalyysiä. Tulevasta yhteisestä analyysistä on hyötyä jokaisen ammattikorkeakoulun toiminnalle ja kestävyystyön kehittämiselle. Samoin tämä analyysi hyödyttää koulutuksen valtakunnallista hallinnointia ja tavoiteasetantaa tarjoamalla kattavan kuvan eri korkeakoulujen yhtenäisestä toiminnasta ja jaetuista painopisteistä.

Ympäristövastuu ja hiilijalanjälki

TAMK on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään ja ympäristövastuulliseen toimintaan. TAMKin ensisijainen tavoite, hiilineutraali kampus vuonna 2030, liittyy Arenen asettamiin määrällisiin tavoitteisiin. Arenen tavoitteissa korostetaan päästöjen vähentämistä ja positiivisen hiilikädenjäljen kasvattamista. Hiilikädenjälkeä voidaan kasvattaa mm. opiskelijoiden ympäristövastuuosaimisen, kestävän kehityksen ja ympäristövastuuseen kytkeytyvän tutkimustoiminnan ja innovoinnin lisäämisellä sekä kasvattamalla johtamisen ja henkilöstön osaamista. Tätä käsitellään koulutuksen ja TKIO-toiminnan vaikuttavuuden kohdalla.

TAMKin toimintaperiaatteisiin sisältyy energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvan energian käyttöönotto, vastuulliset hankintakäytänteet, turvallinen jätehuolto ja päästöjen hallinta. TAMKin ympäristövastuullisen toiminnan periaatteita on esitetty Tampereen korkeakouluyhteisön kestävän kehityksen tiekartassa (intrassa), hankintaohjeissa, investointiohjeissa, matkustus säännössä sekä intran kestävyys- ja vastuullisuussivuilla, jotka uudistettiin vuoden 2024 aikana. Tavoitteenamme on pienentää korkeakoulun hiilijalanjälkeä, vähentää ympäristökuormitusta ja edistää ilmastotietoisuutta korkeakouluyhteisössä.

Toimintaperiaatteet koskevat kaikkia ammattikorkeakoulun toimipaikkoja ja sidosryhmiä, kuten opiskelijoita, henkilökuntaa ja yhteistyökumppaneita. Pyrimme minimoimaan toimintamme negatiiviset ympäristövaikutukset ja tukemaan kestävän kehityksen tavoitteita.

Toimintaperiaatteiden käytäntöönpanosta vastaa ammattikorkeakoulun johtoryhmä yhteistyössä kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmän kanssa.

Toimet ja resurssit

TAMKin ympäristövastuullisen toiminnan tärkeä toteuttaja on tila- ja kiinteistöpalvelut. Tila- ja kiinteistöpalveluiden ympäristövastuullista toimintaa ohjaa auditoitu Ekokompassi ympäristöjärjestelmä. Kiinteistöjen ympäristötyön keskeisiä toimijoita ovat puhtaanapito (tilojen terveys ja turvallisuus, jätteiden lajittelu), kiinteistöhuolto (energiatehokkuus), vahtimestarit (jätehuolto ja logistiikka) asiakaspalvelijat (neuvonta ja opastus), tilapalvelut (tilojen käytön tehokkuus ja seuranta) sekä Ekokompassin vastuuhenkilö ja ympäristötiimi.

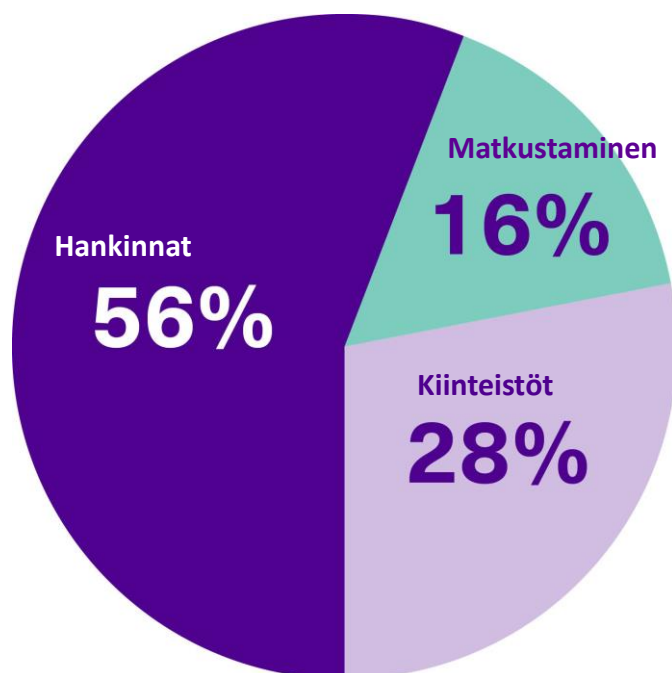
TAMKilaisten kestävän toiminnan tueksi intrassa on ["Kestävä arki" -ohjeistusta](#), joka sisältää mm. ohjeet kestävästä hankinnoista, matkustamisesta ja kierrätyksestä. Samoin jätehuolto-ohjeet ovat intrassa henkilöstön ja opiskelijoiden saatavilla.

Olennaisin hiilidioksidipäästöihin vaikuttava teko vuonna 2024 oli kaukokylmän laajennus TAMKin pääkampuksella. Tilat viilennetään nyt sähkön sijaan järvivedellä. Lisäksi toteutettiin seuraavia ympäristön tilaa parantavia tai päästöjä jatkossa vähentäviä toimia:

- TAMKin D-talon suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään RTS-luokitusta.
- Sähköautojen suurteholatauspisteet (4 kpl) otettiin julkiseen käyttöön.
- Henkilökohtaisista pysäköintipaikoista luovuttiin, kaikki pysäköintipaikat ovat yhteiskäytössä.
- Logistiikkatila tavarantoimitukseen ja jätetuonon tueksi valmistui.
- Tila- ja kiinteistöpalveluiden Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää ja sen tuloksia esiteltiin TAMK-konferenssissa 9.2.2024. Esittelyn yhteydessä osallistujat haastettiin jätteen lajittelua havainnollistamaan peliin.
- CampusRavitan kanssa syksyllä 2024 tehty uusi sopimus, jossa on entistä vahvemmin määritelty kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyviä ehtoja.
- SportUni aloitti kestävyys- ja vastuullisuustyön liikuntapalveluissa syksyllä 2024.

TAMK toteuttaa hiilijalanjälkilaskentaa yhdessä Tampereen yliopiston kanssa Arenen hiilijalanjälkilaskentamallin mukaisesti. Vuonna 2024 TAMKin hiilijalanjälki (Scope1, 2, ja 3) oli 4403 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Se jakautuu matkustamiseen, kiinteistöjen ja hankintojen välille kuvion 1 mukaisesti. Hiilijalanjälkilaskenta aloitettiin vuodesta 2019 ja se on tarkentunut koko ajan päästökertoimien ja laskentaan sisällytettävien päästöjen osalta, joten eri vuosien päästömäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia. Vuoden 2024 hiilijalanjälki on kuitenkin 290 tCO₂ vähemmän kuin vuonna 2023.

Vuoden 2024 hiilijalanjälkilaskennan tarkentamiseksi toteutettiin keväällä 2025 kysely TAMKilaisten liikkumisesta työpaikoille. Kyselyyn vastasi 143 opiskelijaa ja 212 henkilöstön jäsentä. Vastaajista 36 % saapuu kampukselle pääsääntöisesti jollain julkisella kulkuneuvolla, 30 % omalla autolla ja 26 % kävellen tai pyörällä. Kahdeksan prosenttia käyttää pääsääntöisesti jotain muuta saapumistapaa, esim. skuuttia. Yleisin autojen käyttövoima on bensiini (47 %). Seuraavina tulevat diesel (23 %), lataushybridi (12 %) ja sähköauto (10 %). Kaasu- ja etanoliautojen osuus on yhteensä 8 %. Kyselyaineisto on kestävyys- ja vastuullisuusryhmän käytössä ja siitä julkaistaan tarkempi analyysi syksyllä 2025.

Kuvio 1. TAMKin hiilidioksidipäästöjen jakautuminen vuonna 2024. Lähde TAMKin Hiilijalanjälkilaskelma 2024.

Korkeakouluyhteisön ympäristövaikutusten vähentämiseksi investointiehdotusten tekemiseen sisältyy merkittävien ympäristövaikutusten arviointi ja hankintaohjeisiin ympäristönäkökulman huomiointi. TAMKissa on myös lisätty mahdollisuuksia jätteiden lajitteluun, jolloin sekajätteen määrä vähenee. Käytöstä poistetulle hyväkuntoiselle tavaralle pyritään löytämään jatkokäyttöä esimerkiksi Kiertonet-huutokauppaa hyödyntämällä tai jakamalla pientavaraa opiskelijoille ja henkilökunnalle erityisessä kierrätyspisteessä B- ja C -talojen kolmannen kerroksen kulmassa.

Luontovaikutukset ja niiden arviointi

TAMKin pääkampus sijaitsee Tampereen kaupungin omistamalla tontilla. Tampereen kaupunki teki kampuksella puustokartoituksen vuonna 2024. Kartoituksen perusteella jouduttiin kaatamaan puita Kuntokatu 3:n puolelta ulkonäytön ja rakennusten tieltä. Puunrungoista suurin osa jätettiin kampukselle maatumään monimuotoisuuden lisäämiseksi. Tampereen kaupungin kanssa on keskusteltu monimuotoisuuskartoituksen tekemisestä. Kesällä 2024 tontilla tehtiin yksi havainto vaarallisesta vieraslajista (jättiputki). Ulkoaluehuollosta vastaavan HH-kiinteistöhuollon puutarhuri teki tarvittavat torjuntatoimenpiteet vieraslajin hävittämiseksi.

TAMKin D-talon suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään rakennusten RTS-luokitusta, joka on suunniteltu Suomen olosuhteisiin. Rakennuksessa päästään tasoon 4/5. Onnistuneesta suunnittelusta kertoo se, että rakennukseen saatiin luokituksen perusteella edullisempi laina.

Vuoden 2024 alussa TAMKin Kuntokatu 3:n kampuksella otettiin käyttöön ulkonaoppimistila Metsälämpäre. Alueella pidetään yllä monimuotoisuutta esim. risuaitojen avulla. Ulkonaoppimistila ja siihen liittyvät toiminnalliset metsäreseptit tukevat opiskelijoiden ja henkilöstön luontosuhdetta.

TAMK on Reilun kaupan korkeakoulu. TAMKin tilaustarjoiluissa sekä CampusRavitan ravintoloissa tarjoillaan Reilua kahvia ja teetä. Tällä tavalla kannamme vastuuta monimuotoisuusvaikutuksista globaalissa etelässä.

Veden- ja energiankulutus sekä energialähteiden yhdistelmä

TAMKin pääkampuksella on käytössä maalämpö, kaukolämpö ja hiilineutraali sähkö, johon sisältyy myös ydinvoimaa. L-talon ja C-talon katolla on aurinkopaneelit. Myös uuden D-talon katolle on suunnitelmassa lisätä aurinkopaneelit.

TAMKin pääkampuksen sähkönkulutus v 2024 oli 4670 MWh. Kulutus on samalla tasolla kuin vuonna 2023. Vedenkulutus pääkampuksella oli 13 351 m³. Vuonna 2023 vedenkulutus oli 11 977 m³ ja vuonna 2022 9757 m³.

Veden- ja energiankulutukseen vaikuttavat tilojen käyttö, erityisesti liikuntatiloissa ja ravintolassa. Liikuntatilojen käyttö on kasvanut tasaisesti, mikä sinällään on positiivinen asia, mutta lisää vedenkulutusta. Vuonna 2023 ravintola oli remontin vuoksi kiinni muutaman viikon. Lämmitykseen ja jäähdytykseen vaikuttavat olennaisesti kunkin vuoden sääolosuhteet.

Energiankulutusta vähensi, kun I-talon vetokaappeihin asennettiin kytkimet ja vetokaappeja voidaan nyt käyttää tarpeen mukaan. Valaistuksen energiatehokkuus paranee jatkuvasti, kun valaisimiin vaihdetaan led-lamppuja.

Luonnonvarojen käyttö, kierrätys ja jätehuolto sekä muut päästöt

Tampereen korkeakouluyhteisön Tila- ja kiinteistöpalveluilla on ulkopuolisen todentama Eko-kompassi-ympäristöjärjestelmä. Järjestelmään sisältyy ympäristöohjelma, jossa oli kaudelle 2022–2024 asetettu tavoitteita seuraaville päämäärille:

- Ympäristötietoisuuden edistäminen
- Luonnon monimuotoisuuden suojelu
- Vastuullisen kuluttamisen edistäminen
- Kestävän liikenteen edistäminen
- Jätteiden kierrätysasteen parantaminen
- Hankintojen ympäristömyönteisyyden lisääminen
- Energian ja vedenkäytön tehostaminen

TAMKin pääkampuksella (Kuntokatu 3) energian- ja vedenkulutusta seurataan kiinteistöautomaatiosta ja siihen kytkeytyvästä energianseurantajärjestelmästä. Lisäksi TAMK ostaa ulkopuoliselta palveluntuottajalta energiamanagerointipalvelua. Energiamanageri tuottaa kuukausittain raportit ja tekee niiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia, jotka käsitellään 4 kertaa vuodessa. Kiinteistöautomaatioon on esimerkiksi tehty muutos, jonka avulla lämmitys säätyy sääennusteen pohjalta.

Jätteiden kokonaismäärä kasvoi vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023. Vuoden 2024 jätemääriin vaikuttivat erityisesti H-talon muutostyöt sekä D-talon ja osassa Kuntokatu 4 kiinteistön rakennuksia tehdyt kalusteiden ja tavaroiden poistot. Kaluste- ja tavarapoistot sekä pienten hankkeiden jätteet sisältyvät TAMKin jätemääriin. Isoissa rakennushankkeissa urakoitsija järjestää jätehuollon ja jätteet kirjautuvat urakoitsijalle. Tila- ja kiinteistöpalvelut edellyttävät isommissa rakennushankkeissa urakoitsijoilta jätemäärän vähentämistä, seuranta, lajittelua ja raportointia. TAMKin jätteiden kierrätysaste on 64 %.

Kaudella 2022–2024 Tila- ja kiinteistöpalvelut yhtenäisti jätehuoltokäytännöt kaikilla korkeakoulu yhteisön Tampereen kampuksilla ja lisäsi lajitteluastioiden määrää aula-, käytävä- ja keittiötiloissa. Työhuoneista ja opetustiloista poistettiin jäteastiat lajittelun edistämiseksi.

Merkittävin kestävä liikennettä edistävä toimenpide vuonna 2024 oli henkilökohtaisista pysäköintipaikoista luopuminen TAMKin pääkampuksella.

Tila- ja kiinteistöpalvelut esittelevät ympäristöohjelmaansa uusien opiskelijoiden orientaatiotilaisuuksissa sekä TAMK-konferenssissa. Näin pyrittiin vastaamaan henkilöstökyselyssä ilmi tulleen henkilöstön tiedon puutteeseen TAMKin ympäristö- ja kestävyysasioiden järjestämisestä.

Olennaisten riskien ennakoitavat taloudelliset vaikutukset

TAMKin merkittävin ympäristöriski on tulipalo. Paloturvallisuudesta huolehditaan osana normaalia kiinteistönhoitoa ja tilojen ylläpitoa. Kiinteistöistä poistumista harjoitellaan vuosittain ja yhteisöä muistutetaan aika ajoin poistumisteiden pitämisestä vapaana.

Kampusten toimintaan kohdistuva fyysinen riski ovat myös sään ääri-ilmiöt, kuten lämpötilavaihtelut, rankkasateet ja kuivuusjaksot. Hulevesiriski on toteutunutkin TAMKin pääkampuksella, mutta varautuminen on vaikeaa. Toistuvat sadejaksot lisäävät kosteusvaurioiden ja tulvimisen riskiä kampusrakennuksissa, mikä voi johtaa kalliisiin korjaustoimenpiteisiin ja kiinteistöjen ylläpitokustannusten kasvuun. Hulevesien ohjaamista TAMKin pääkampuksella tullaan parantamaan vuonna 2026.

Ilmastonmuutoksen myötä jäähdytys- ja lämmityskustannukset voivat nousta merkittävästi, mikä lisää energiankulutusta ja operatiivisia kustannuksia. Lajikatoon ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen on kiinnitettävä huomiota hankinnoissa.

Sosiaalinen vastuu

TAMKin sosiaalisen vastuun piiriin kuuluvat sekä henkilöstö että opiskelijat. Sosiaalisen vastuun ulottaminen opiskelijoihin perustuu siihen, että opintojen järjestäminen on yksi ammattikorkeakoulun päätehtävistä, ja opiskelijat ovat tärkeä osa ammattikorkeakouluyhteisöä. Opiskelijoiden tasapuolinen kohteleminen, opintojen saavutettavuus ja opinnoissa etenemisen varmistaminen ovat keskeinen osa sosiaalisen vastuun toteuttamista.

Keskeisiä toimintaamme ohjaavia periaatteita ja asiakirjoja ovat:

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jossa kuvataan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tilannetta TAMKissa sekä toimenpiteitä, joilla tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toteutetaan ja edistetään niin henkilöstön kuin opiskelijoiden osalta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä eriarvoisuutta ylläpitäviä tai lisääviä ilmiöitä, rakenteita ja toimintoja sekä vahvistaa ja lisätä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toteuttavia käytäntöjä. TAMKissa yhteisön kaikkien jäsenten tasapuolinen kohtelu ja psykologisen turvallisuuden rakentaminen nähdään keskeisiksi teemoiksi.

Hyvän hallinnon ja eettiset periaatteet on laadittu johdon toimesta koko henkilöstöä osallistaen kuvaamaan tahtotilamme hyvin ja arvojemme mukaisesti toimivasta korkeakouluyhteisöstämme, ja ohjaamaan kaikkia yhteisön jäseniä toimimaan sen mukaisesti.

Turvallisuusteedit ovat Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun yhteiset. Ne kuvaavat korkeakouluyhteisön turvallisuuden tavoitetilän ja antavat pohjan turvallisuustoiminnan edistämiseksi. Turvallisuusteesejä käytetään tukena turvallisuustoiminnan suunnittelussa ja turvallisuuskulttuurin kehittämisessä, ja niiden tavoitteena on tarjota jokaiselle korkeakouluyhteisöön kuuluvalla turvallinen työskentely- ja opiskelu ympäristö.

Epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja vaaratekijöiden osalta TAMKissa on olemassa selkeät toimintaperiaatteet ja prosessit. Henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa haitta- ja vaaratekijöistä työympäristössään (Rego). Monialainen TAMKin työturvallisuusryhmä tarkastaa ilmoitukset ja lähtee viemään asiaa eteenpäin prosessin mukaisesti.

TAMKissa sosiaalista vastuullisuutta tarkastellaan seuraavien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta:

Henkilöstö

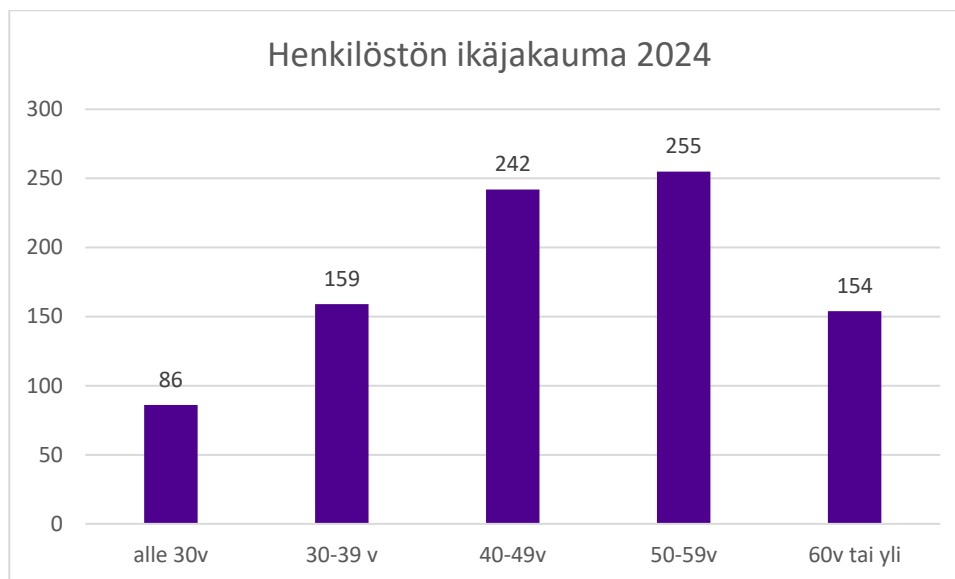
Tammikuussa 2024 TAMKin palveluksessa oli yhteensä 804 työsuhteista työntekijää, joista 59 % oli naisia ja 41 % miehiä. Työsuhteista 80 % oli vakinaisia ja 20 % määräaikaista. TAMKissa työskentelee myös sivutoimisia tuntiopettajia, joiden osuus vuoden 2024 kokonaishenkilötyövuosista oli 2 % (15/682). Muiden kuin Suomen kansalaisten osuus kaikista vuoden 2024 aikana päätoimisessa työsuhteessa olleiden henkilöiden kokonaismäärästä oli 3,5 % (vuonna 2023 2,8 %).

Taulukko 2. Vakinaiset ja määräaikaisten työsuhteet sukupuolittain 1.1.2024. Lähde: HR-järjestelmä Mepco, [Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#).

Tilanne 1.1.2024	Naisia		Miehiä		Yhteensä
Työsuhteen luonne/henkilöstöryhmä	lkm	%	lkm	%	lkm
Vakinainen opetushenkilöstö	221	55 %	183	45 %	404
Määräaikaisten tuntiopettajat	21	70 %	10	30 %	31
Määräaikaissivutoimiset tuntiopettajat	62	56 %	48	44 %	110
Vakinainen HTP-henkilöstö	159	67 %	77	33 %	236
Määräaikainen HTP-henkilöstö (pl. harjoittelijat)	14	61 %	9	39 %	23
VAKITUINEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	380	59 %	260	41 %	640
MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	97	59 %	67	41 %	164

Ylimmän johdon (TAMKin johtoryhmän) henkilöstömäärä oli 10, ja heidän sukupuolijakaumansa oli 50 % naisia ja 50 % miehiä.

Opetushenkilöstön keski-ikä oli 50,4 vuotta ja asiantuntija- ja tukihenkilöstöllä 46,3 vuotta. Koko henkilöstön ikäjakauma oli seuraava:

Kuvio 2: Henkilöstön ikäjakauma 2024. Mukana kaikki vuoden 2024 aikana päätoimisessa työsuhteessa olleet henkilöt. Lähde: Mepco, OKM-tiedonkeruu 2024.

Henkilöstön lähtövaihtuvuus vuonna 2024 oli 3,7 % (vakinaiset alle 65-vuotiaat), mikä oli merkittävästi vähemmän kuin vuonna 2023 (9,7 %). Vuoden 2023 korkeaa vaihtuvuutta selittävät käynnissä olleet muutosneuvottelut.

Työehtosopimusten piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus on 100 %.

Opiskelijat

Vuonna 2024 TAMKissa opiskeli yhteensä 11 503 tutkinto-opiskelijaa, joista 1 088 (9,5 %) oli kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita (kansalaisuus muu kuin suomi). Kaikista tutkinto-opiskelijoista 51,2 % oli naisia ja 48,8 % miehiä. Opiskelijoiden ikärakenne jakautui seuraavasti:

- Alle 25-vuotiaita 52 %: 5 938 AMK-tutkinto-opiskelijaa (56,6 %) ja alle 5 YAMK-tutkinto-opiskelijaa (0,4 %)
- 25–34-vuotiaita 32 %: 3 305 AMK-tutkinto- opiskelijaa (31,5 %) ja 385 YAMK-tutkinto-opiskelijaa (3,7 %)
- 35-vuotiaita tai yli 16 %: 1 240 AMK-tutkinto- opiskelijaa (11,8 %) ja 631 YAMK-tutkinto-opiskelijaa (6,1,9 %)

Ammatillisessa opettajankoulutuksessa oli vuonna 2024 opiskelijoita yhteensä 477 ja heistä 34 (7,1 %) oli kansalaisuudeltaan muu kuin suomalainen. Naisia opiskelijoista oli 66,9 % ja miehiä 33,1 %. Opiskelijoista alle 35-vuotiaita oli 81 (17,0 %) ja 35-vuotiaita tai yli 396 (83,0 %).

Määräajassa AMK-tutkintonsa suorittaneita oli yhteensä 1 305 opiskelijaa, ja heidän sukupuoli-jakaumansa oli 60,5 % naisia ja 39,5 % miehiä.

Opiskelijoiden keskeyttämisaste oli 8,7 %. Keskeyttämisen syistä valtaosa jää pimentoon, mutta tiedossa olevat syyt eroamiseen liittyivät muun muassa työllistymiseen, alanvaihtoon sekä henkilökohtaisiin syihin.

AMK-tutkinnon suorittaneista 70,9 % kertoi työllistyneensä Pirkanmaalle, YAMK-tutkinnon suorittaneista 50,3 %, mikä osoittaa ammattikorkeakoulun merkittävän roolin paikallisena työvoiman kouluttajana.¹

Tavoitteet ja toimenpiteet

TAMKissa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sosiaalisen vastuun toteutumista mm. henkilöstökyselyn, opiskelijapalautteiden, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja saavutettavuussuunnitelman avulla sekä henkilöstön ja opiskelijoiden ominaisuuksia kuvaavilla avainluvuilla (mm. sukupuoli- ja ikäjakaumat). Näille ei ole asetettu eksakteja tavoitetasoja, mutta mikäli tuloksissa nähdään heikkenemistä, niihin reagoidaan ja kehittämistoimenpiteiden vaikutusta arvioidaan, tarvittaessa tiivistäen seurannalla.

Vuoden 2024 aikana TAMKissa toteutettiin **henkilöstölle** seuraavia toimenpiteitä:

- työsuhdepolkupyöräetu, jota hyödynsi 10 % henkilöstöstä
- liikunnallisuuden edistämiseen tarkoitettu ”Tarttis tehdä jotain” -ryhmä yhdessä yliopiston kanssa
- opetushenkilöstön KIILA-kuntoutusryhmä (8 henkilöä),
- henkilöstöhintaan tarjotut liikuntapalvelut SportUni. 11 % henkilöstöstä hyödynsi etua
- Henkilöstölle suunnattu liikuntaneuvonta SportUnissa. Osallistujien aktiivisuus lisääntyi 6 kk prosessin jälkeen 13 %.
- Smartum- liikunta- ja kulttuurietu. 58 % henkilöstöstä oli käyttänyt vähintään puolet etuudesta marraskuun alkuun mennessä.

¹ Opiskelijatilastojen lähteet: Peppi-järjestelmä, Virta-tiedot, Vuosipalautteen ja AVOP-kyselyn yhteenvedot ([Tutkinto-opiskelijat TAMK - Power BI](#), [Vuosipalaute TAMK Power BI](#), [AVOP TAMK - Power BI](#))

Mielenterveyttä ja työhyvinvointia tuettiin mm. Auntie-palvelulla sekä tarveperustaisesti henkilöstöohjelman mukaisilla tukitoimilla, kuten coaching- ja työnohjauspalveluilla.

Toimintaa kehitettiin myös tarkentamalla varhaisen reagoinnin, epäasiallisen kohtelun ja työpaikkaselvitysten prosessikuvauksia ja käytäntöjä sekä tiivistämällä yhteistyötä näiden osalta työterveyden kanssa. Lisäksi vuoden aikana nostettiin esille riskien ilmoituskanava Rego-järjestelmää ja työsuojeluasioita.

Vuoden 2024 keväällä toteutetussa henkilöstötutkimuksessa tasapuolinen kohtelu ja psykologinen turvallisuus nostettiin mukaan henkilöstöltä kysyttäviin asioihin ja tasapuoliseen sekä oikeudenmukaisuuteen kohteluun palattiin vielä syksyllä 2024 Pulssi-kyselyn merkeissä.

Pulssi-kyselyssä esitettyyn kysymykseen *Työyhteisössäni suvaitaan erilaisia näkemyksiä ja ihmisten erilaisuutta* vastasi 536/702 hlöä ja vastausten keskiarvo (asteikolla 1–5) oli 4/5. Kysymykseen *Koen esihenkilöni toiminnan tasapuoliseksi ja oikeudenmukaiseksi* vastasi 537/702 hlöä ja vastausten keskiarvo oli 4,2/5. Sekä oman työyhteisön, että esihenkilöiden toimintaa kiiteltiin laajasti avoimissa kommentteissa.

Anonyymin rekrytointin mahdollisuutta, hyötyjä ja toteutustapoja kartoitettiin tutustumalla eri toimijoiden anonyymeihin rekrytointikäytäntöihin, ja käynnistettiin selvitys nykyisen rekrytointijärjestelmän sopivuudesta anonyymiin rekrytointiin. Osaamisen kehittämistä tuettiin sekä erillisellä budjetilla että koko henkilöstölle avoimilla koulutuksilla ja aiempaa laajemmalla Eduhouse-verkko-oppimispalvelulla. Eduhousen kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyviä koulutuksia pidettiin esillä intrassa ja ne lisättiin henkilöstön koulutuskalenteriin. Henkilöstön kestävyys- ja vastuullisuusosaamisen kehittämis- ja koulutustarpeiden seurantamahdollisuuksia parannettiin myös Mepcon lomakemuutoksilla. Turvallisemman tilan periaatteita käytiin vuoden aikana läpi yksiköissä tarveperustaisesti.

Keväällä 2024 järjestettiin koko henkilöstölle avoimet keskustelutilaisuudet Hyvän hallinnon eettisistä periaatteista sekä syksyllä 2024 TAMKin arvoista. Esihenkilötyöhön pyritään panostamaan jatkuvasti, ja kuukausittaisissa johtamisfoorumeissa saatiin mm. koulutusta esihenkilön vastuisiin ja velvollisuuksiin sekä varhaisen reagoinnin ja tuen malliin liittyen, sekä sovittiin yhteisistä henkilöstötutkimuksen kehittämistoimenpiteistä ja seurattiin niiden toteutumista. TAMKin johtoryhmälle toteutettiin 360 arvioinnit, joiden avulla he saivat arvokasta palautetta omasta työskentelystään auttamaan TAMKin johtamisen kehittämistä.

Opiskelijoille kohdennetut TAMKin opiskelun tuen ja hyvinvoinnin tukimuodot on koottu [intraan](#). Palveluihin kuuluu mm. TAMK Parven järjestämä monenlainen pienryhmätoiminta sekä hyvinvointia tukevat aktiviteetit, opiskelutaitopajat, erityisopettajat, opintokuraattorit, opinto-

ohjaajat ja oppilaitospastori. Palveluita on kehitetty ja resursointia vahvistettu vuoden 2024 aikana mm. uusilla rekrytoinneilla. Esimerkiksi vastauksena opiskelijoiden lisääntyneisiin hyvinvoinnin haasteisiin käynnistettiin uuden kuraattorin haku, ja palkattiin lisää opinto-ohjaajia. Kuraattori pääsi aloittamaan työnsä vuoden 2025 alussa. Ohjaustyön tueksi valmisteltiin myös uuden [FOKUS-työkalun](#), ohjaajan työpöydän käyttöönottoa, jonka yhtenä tavoitteena on auttaa ohjaajia tunnistamaan tukea tarvitsevat tai keskeyttämisvaarassa olevat opiskelijat. Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukea on kehitetty myös monien hankkeiden kautta. Esimerkiksi School to Belong -hankkeessa TAMK on tunnistanut ja ennaltaehkäissyt yksinäisyyttä sekä tarjonnut tukea niin opiskelijoille kuin henkilöstölle mm. tarjoamalla koulutusta.

Saavutettavuuteen liittyen vuoden 2022 aikana saavutettavuuden edistämiseksi perustettu työryhmä tunnisti [keskeiset kehittämiskohteet vuosille 2023-2025](#). Saavutettavuus läpäisykriteerinä tai tarkastelunäkökulmana huomioitiin erityisesti myös syksyllä 2024 voimaan astuneiden opetussuunnitelmien uudistamistyössä.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana TAMKissa selvitettiin opiskelijoiden lisääntyneen opintojen keskeyttämisen syitä ja pohdittiin, miten opintojen jatkamista voitaisiin kestävästi tukea ja keskeyttämiä vähentää. Opiskelijat toivoivat TAMKin muun muassa tukevan heitä enemmän opintojen hallinnassa ja elämänhallinnassa sekä joustavoittavan alan vaihtoa. [OTE-opinnot](#) kehitettiin vastaamaan juuri näihin tarpeisiin. Ohjelman sisällä voi pohtia tarkemmin omia tavoitteitaan, motiivejaan ja kiinnostuksen kohteitaan, saada uraohjauksellista valmennusta sekä suorittaa opintoja monialaisesti ja tutustua TAMKin eri alojen opintomahdollisuuksiin.

Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä pyritään edistämään jo opintojen alun orientaatiopäivillä, ja ryhmäytymisen onnistumista kartoitetaan myös uuden opiskelijan kyselyllä. Opiskelijakunta Tamko järjestää uusille opiskelijoille vertaistukea mm. tuutoroinnin muodossa yhteistyössä TAMKin henkilökunnan kanssa. Myös vaihto-opiskelijoille nimetään omat kansainvälisyys-tuutorit.

[Opiskelijapalautejärjestelmän](#) kautta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta ja osallistua TAMKin toiminnan kehittämiseen. Opintojaksopalauteprosessi toimii jatkuvan kehittämisen pohjana, ja sen lisäksi kaikista vuosittain kerättävistä opiskelijapalautteista tehdään koko yhteisön saataville kyselykohtaiset raportit ja kokoava yhteenveto. Näiden pohjalta palautteet käsitellään tutkinto-ohjelmien omissa palautetilaisuuksissa, joissa sovitaan myös kehittämistoimenpiteistä ja seurataan niiden toteutumista.

Kansainvälisille opiskelijoille tarjotaan omaa sosiaaliohjausta erityisesti alkuvaiheen käytännön asioiden järjestämisen tueksi. Kansainvälisten opiskelijoiden integroitumisessa suurimmiksi haasteiksi on tunnistettu puutteellinen suomen kielen taito ja haasteet harjoittelu- tai työpaikan

saamisessa ([kyselytulokset 2022-2024](#)). Talent Boost –ohjelmakauden aikana (2021–24) tuettiin kansainvälisiä opiskelijoita integroitumaan sekä löytämään harjoittelumahdollisuuksia Suomesta. Opiskelijoille järjestettiin useita vierailuja alueen yrityksiin, ja opiskelijoiden integraatiota tuettiin pilotoimalla uudenlaista kielikaveritoimintaa, jossa kansainvälinen opiskelija saa suomalainen kaveriparin. Loppuvuodesta 2024 palkattiin Tampereen kaupungin ja korkeakouluyhteisön yhteinen harjoittelukoordinaattori tukemaan harjoittelupaikkojen löytymistä kansainvälisille opiskelijoille. Harjoittelu- ja työpaikkojen löytymistä on kuitenkin hidastanut yleisesti heikentynyt työmarkkinatilanne.

Vuoden 2024 aikana kehitettiin myös opiskelijoille ja henkilöstölle yhteisiä liikuntapalveluita ja käytiin läpi [huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu](#) -auditointi. Laatutunnuksen myötä tehty kehitystyö ja joustavat opiskelupolut mahdollistavat tuloksekkaan kaksoisuran toteutumisen. Kehitystyöstä hyötyvät kaikki TAMKin opiskelijat, joilla on tarve joustaviin opiskelupolkuihin. Myös [Liikkuva opiskelu](#) -hanke käynnistyi elokuussa 2024. Hankkeen avulla pyritään aktivoimaan opiskelu- ja työpäiviä sekä kokeilemaan ja juurruttamaan hyväksi todettuja käytäntöjä korkeakoulujen arkeen. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa näkökulmaa siitä, että Tampereen korkeakouluissa saa ja pitää huolehtia omasta hyvinvoinnistaan.

Opiskelijayhteisön hyvinvointia ja tyytyväisyyttä seurataan vuosittain eri kyselyillä. Valtakunnallisessa valmistumisvaiheen AVOP-kyselyssä opiskelijat antoivat opiskelijatyytyväisyysosiolle arvosanaksi 5,39 asteikolla 1–7 (vrt. 2023: 5,32).

Taulukko 3. Vuosipalautteen keskiarvot vuosina 2022–2024 sosiaaliseen vastuuseen linkittyviin kysymyksiin. Asteikko 1–7 (täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä) Vastaajina toisen ja kolmannen vuoden amk-tutkinto-opiskelijat. Koko kyselyn yhteenveto [Valvomossa](#).

	2022	2023	2024
Opettajat huomioivat opiskelijat tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti	5.54	5.66	5.58
Hyvinvointini ja jaksamiseni mahdollistaa korkeakouluopiskelun		5.38	5.46
Ilmapiiri on opiskelijaa arvostava	5.45	5.59	5.65
Saan ohjausta opintojen suunnitteluun	5.08	5.33	5.38
Pääsen tarvittaessa opintojen ohjaukseen opinto-ohjaajalle	5.80	5.93	5.94
Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä			5.24

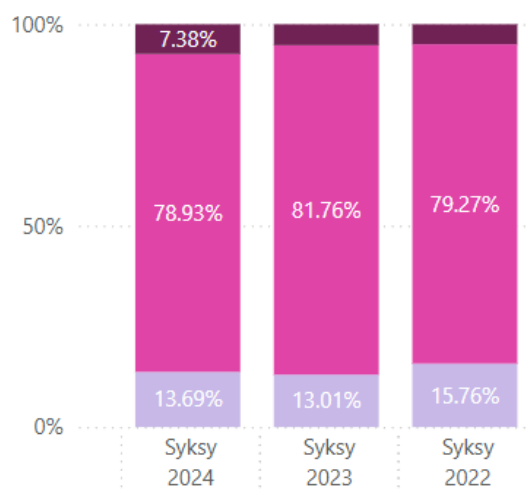
	2024
TAMK mahdollistaa vuorovaikutuksen suomalaisten ja kv-opiskelijoiden välillä	5.09
Aion jäädä Suomeen valmistumiseni jälkeen (kv-opiskelijat)	5.87
Suomen kielen opetus on ollut riittävää (kv-opiskelijat)	4.48

Opiskelijoiden yhteisöllisyyden tukeminen on tärkeä osa sosiaalista vastuuta. Yhteisöllisyyden tunne edistää sekä opiskelijoiden hyvinvointia että opintojen etenemistä. Siksi uuden opiskelijan palautteessa seurataan myös ryhmäytymisen onnistumista opintojen alkuvaiheessa.

Orientoivien päivien ohjelmaan oli varattu aikaa omaan ryhmään tutustumiseen

1=liian vähän, 2=sopivasti, 3=liikaa

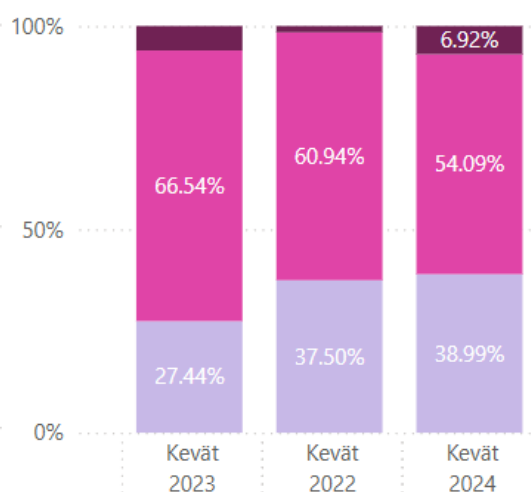
1 2 3

Orientoivien päivien ohjelmaan oli varattu aikaa omaan ryhmään tutustumiseen

1=liian vähän, 2=sopivasti, 3=liikaa

1 2 3

Kuvio 3. Suurin osa uusista opiskelijoista arvioi omaan ryhmään tutustumiseen varatun ajan sopivaksi. Syksyllä opintonsa aloittaneilla ryhmäytyminen on toiminut paremmin kuin keväällä aloittaneilla. Koko kyselyn yhteenveto [Valvomossa](#).

Vaikuttamismahdollisuudet

TAMKissa henkilöstö voi monin eri tavoin osallistua toiminnan kehittämiseen ja vaikuttaa päätöksentekoon. Osallistamisen keskiössä on avoin vuorovaikutus ja säännöllinen tiedonkulku kaikilla organisaation tasoilla. Yhteistoimintamalli takaa, että henkilöstölle annetaan ajantasaista tietoa korkeakoulun suunnitelmista ja muutoksista, ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa

päätöksentekoon. Henkilöstön osallistaminen toteutuu muun muassa työryhmätyöskentelyn, tiimikokousten, keskusteluiden, työpajojen ja virtuaalisten alustojen kautta. Myös johdon kanssa järjestetään koko henkilöstölle avoimia keskustelutilaisuuksia useamman kerran vuodessa.

Opiskelijoilla on tärkeä rooli koulutuksen ja korkeakouluyhteisön kehittämisessä. Kaikki opiskelijat voivat antaa palautetta opetuksesta ja palveluista, ja saatu palaute käydään säännöllisesti läpi keskustellen opiskelijoiden kanssa. Koulutuksen palautejärjestelmän tarkempi kuvaus on saatavilla [intrassa](#). Lisäksi Tamkon (opiskelijakunta) ja TAMKin ylimmän johdon edustajat tapaavat toisiaan säännöllisesti. Opiskelijoilla on myös edustus keskeisissä työryhmissä, mitä kautta heillä on mahdollisuus vaikuttaa korkeakoulun päätöksentekoon ja kehittämiseen. Esi-merkkejä vuonna 2024 käynnissä olleista kehittämisryhmistä, joissa opiskelijat ovat mukana:

- o Korkeakouluneuvosto
- o Laatutyöryhmä
- o Tutkintolautakunta
- o Osaamisyksiköiden neuvottelukunnat
- o Saavutettavuusryhmä
- o Kestävyys- ja vastuullisuustyöryhmä
- o LAM-työryhmä (lukioiden ja ammatillisen toisen asteen yhteistyöryhmä)
- o TAMKin ja YTHS:n opiskelukyvyn edistämisen työryhmä

Mikäli opiskelijat huomaavat toiminnassa epäkohtia, heillä on käytössään erilaisia ilmoitus- ja valitusmenettelyjä, kuten

- o [Huolesta, häirinnästä tai epäasiallisesta käyttäytymisestä ilmoittaminen](#) ja häirintäyhdyshenkilötoiminta
- o [Turvallisuusilmoitus](#)
- o [Kehitä ja kiitä -kanava](#)
- o [Kannanotto opetuksen puutteista](#)

Koulutuksen kädenjälki

Kestävä tulevaisuus on yksi TAMKin pedagoginen periaate ja opetussuunnitelmatyön lähtökohta. Periaate on ollut mukana kaikkien syksyllä 2024 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien laadinnassa. Syksyllä 2024 toteutettiin Peppiin tutkinto-opintojen kestävyys- ja vastuullisuusjäsenitys. Tutkintovastaavat saivat tehtäväksi merkitä opintojaksoille, liittyvätkö ne seuraaviin kestävyiden ja vastuullisuuden osa-alueisiin: ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen tai taloudellinen kestävyys tai tulevaisuusorientaatio. Vuoden 2024 tutkinto-opetuksen ja opettajakoulutuksen opetussuunnitelmissa jäsenitys oli tehty 80 % opetussuunnitelmista. Hakijat ja opiskelijat voivat nähdä jäsenityksen. TAMKissa on tarjolla kokonaisias tutkinto-ohjelmia, joissa on kestävä ja vastuullinen toiminta on opetussuunnitelman ytimessä. Tällaisia ovat esimerkiksi Environmental Engineering, Palveluliiketoiminta ja Metsätalous. Ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista Energiamurroksen johtamisen ja Metsätalouden YAMK-ohjelmat sekä Risk Management and Circular Economy -maisteriohjelma painottuvat vihreän siirtymän edistämiseen. Kaikkiaan TAMKissa on reilut 50 tutkinto-ohjelmaa.

Vuonna 2024 tehtiin 416/1542 AMK-opinnäytetyötä ja 156/341 YAMK-opinnäytetyötä, joissa "responsibility" oli mainittu otsikossa tai tiivistelmässä, sekä 218/1542 ja 122/341 opinnäytetyötä, joissa oli mainittuna "sustainability". Asiasanojen perusteella kestävyys ja vastuullisuus ovat mukana noin puolessa YAMK-opinnäytetöistä ja reilussa neljäsosassa AMK-opinnäytetöistä. Pelkät asiasanat eivät kuitenkaan kerro, miten syvällisesti tai muutosorientoituneesti opinnäytetyöt käsittelevät kestävyysasioita. Opinnäytetöiden arviointikriteereihin ei sisälly kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyviä kriteereitä. Palveluliiketoiminnan tutkinto-ohjelmassa tehtiin kolme TAMKin toimintaan liittyvää kestävyysteemaista opinnäytetyötä. Vuoden 2025 TASO-tavoitteena on lisätä TAMKin tarjoamien kestävyys- ja vastuullisuusaiheisten opinnäyteaiheiden määrää.

Vuonna 2024 TAMKin opetushenkilöstön oli mahdollista suorittaa opettajan kestävyysosaamista vahvistavia osaamismerkkejä EduSTA-hankkeen järjestämässä pilotissa. TAMKin opetushenkilöstö suoritti pilotissa 53 osaamismerkkiä. Vuonna 2025 TAMKin pedagogisen kehittämisohjelman osaamismerkkeihin lisätään pilotin pohjalta kehitellyt osaamismerkit.

Tavoitteena on sisällyttää kestävä tulevaisuuden rakentamisen näkökulma kaikille koulutusaloille ja varmistaa, että opiskelijat pystyvät toimimaan kestävyttä ja vastuullisuutta edistävinä ammattilaisina. Tämä sisältää ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja taloudellisen vastuun näkökulmat sekä tulevaisuusorientaation. Ammattikorkeakoulun opintotarjonnan kestävyys- ja vastuullisuuden kestävyysosaamisen kehittämisen mittaaminen on kuitenkin vaikeaa. Vuoden 2024 aikana tehtiin merkittävää järjestelmäkehitystyötä luomalla opetussuunnitelmien kestävyys- ja vastuullisuusjäsenitys Peppiin. Myös opiskelijoiden kestävyys- ja

vastuullisuusymmärryksen kehittymistä opintojen aikana alettiin kartoittaa omien opiskelijajalautteiden keräämisen yhteydessä. Väittämään ”Opinnot ovat vahvistaneet ymmärrystä kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksissä”, AMK-tutkinto-opiskelijat antoivat keskiarvoksi 5,24 ja YAMK-opiskelijat 5,52 asteikolla 1–7. Vuodesta 2025 alkaen kestävyys- ja vastuullisuusosaamiseen liittyvä kysymys lisättiin valinnaisena osiona kaikille korkeakouluille myös valtakunnalliseen AVOP-kyselyyn, ja TAMK otti ko. osion käyttöön.

TKI-toiminnan kädenjälki

Kestävä TKI-toiminta TAMKissa tarkoittaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden [\[https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestavan-kehityksen-tavoitteet\]](https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestavan-kehityksen-tavoitteet) huomioimista ja edistämistä TKI-toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä niiden korostamista vaikuttavuuden tavoitteissa ja arvioinnissa. Kestävä TKI-toiminta on osa tavoitteellista vastuullisuustoimintaa, jota ohjaa mm. TAMKin strategia.

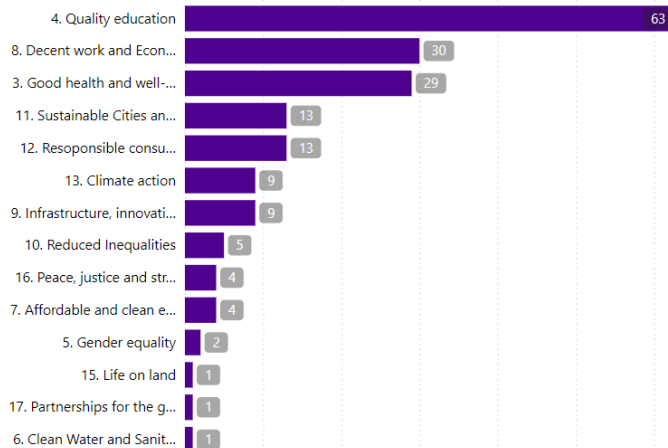
Ulkoisella rahoituksella toteutettavalla TKI-hanketoiminnalla TAMK hakee innovatiivisia ratkaisuja kestävän kehityksen haasteisiin. Hankkeiden suunnittelun lähtökohtana on aito tarve ja vaikuttavuustavoite, ja jo ideointi- ja hakuvaiheessa Thinking portfolion hankeidealomakkeelle kirjataan, mitä kestävän kehityksen tavoitetta hanke edistää. Lomakkeelle myös kuvataan perustelut ko. kestävän kehityksen tavoitteen valinnalle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikissa käynnissä olevissa hankkeissa huomioidaan vähintään yksi kestävyystavoite. Vuonna 2024 ulkoisen rahoituksen projekteja oli yhteensä 161 kpl, ja keskimäärin yhdessä projektissa oli valittu 2,5 kestävän kehityksen tavoitetta.

Myös rahoittajat edellyttävät hankesuunnitelmissa kestävän kehityksen tavoitteiden kuvaamista. Hiilineutraalisuustavoitteiden lisäksi hankkeet kehittämistyöhönsä integroituna usein edistävät mm. hyvään koulutukseen, kestävään talouskasvuun ja työllisyyteen ja terveelliseen elämään ja hyvinvointiin liittyviä tavoitteita. Hankkeen toteutuksen aikana [väli- ja loppuarvioinnin](#) yhteydessä seurataan myös hankkeen kestävyystavoitteiden saavuttamista. Loppuarviointiin päätettiin vuoden 2024 aikana lisätä kysymys TKI-toiminnan kautta toteutuneista kestävyysratkaisuista.

TKI-hankkeiden kestävyys arvioinnissa on käytössä YK:n kestävän kehityksen tavoitteet sekä hankevalmistelun tukena että toteutuksen aikana arviointityökaluna. Hankehallinnointijärjestelmä (Thinking Portfolio) on tarkoitus päivittää tukemaan hankekannan kestävyys- ja vastuullisuusarviointia ja seuranta. Tavoitteena on monipuolistaa hankkeiden luokittelumahdollisuuksia ja siten edesauttaa kartoittamaan hankekannan kestävyyttä ja vastuullisuutta edistäviä sisältöjä.

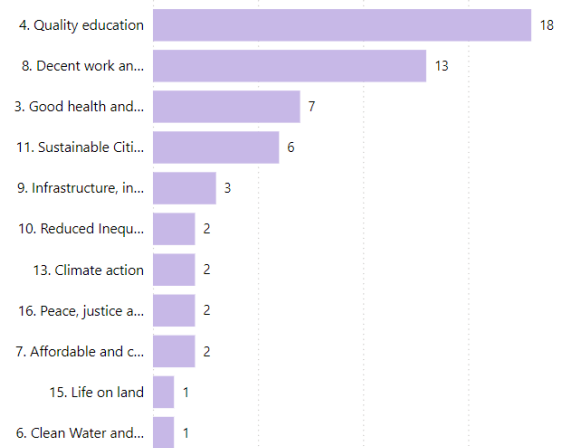
SDG goals in sent applications

● 2024

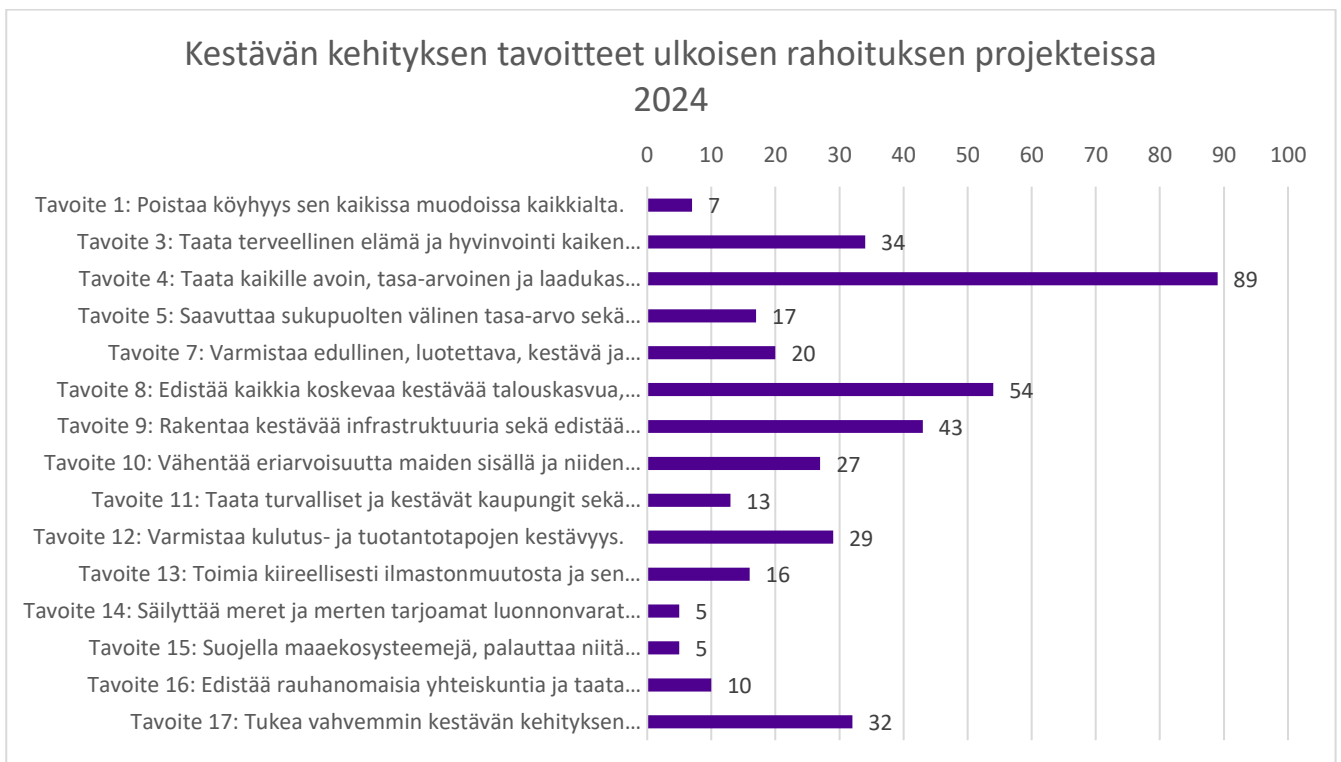

SDG goals in funded applications

● 2024

Kuvio 4. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden huomiointi lähetetyissä ja rahoituksen saaneissa TKI-hakemuksissa.

Kuvio 5. YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden huomiointi käynnissä olevissa TKI-hankkeissa.

Moni TAMKin TKI-hanke edisti opettajien ja opiskelijoiden kestävyysosaamista, esimerkiksi EduSTA ja Personal Green Skills in Higher Education. FairDatAct-hanke vauhditti ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. SUSTAFIT ja FUSILLI taas edistivät kulutus- ja tuotantotapojen

kestävyyttä. Monissa hankkeissa tehtiin työtä myös terveyden, hyvinvoinnin ja tasa-arvon eteen - näistä esimerkkeinä Mielihyvin duunissa, Kaikki nuoret osallisia tulevaisuuteen ja Monikulttuurisen ohjauksen polut.

Yhteenveto ja kehittämistarpeet

Vastuullisuuden johtaminen (Governance)

Tampereen ammattikorkeakoulussa on sitouduttu kestävän kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseen. Toimintaa ohjaa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä. Toiminnan arviointia on vaikeuttanut se, että TAMKin tasolla ei ole asetettu selkeitä tavoitteita kestävyystoiminnalle. Vuodelle 2025 tilanne on parantunut, kun TASO-prosessissa on määritelty kestävyiden ja vastuullisuuden edistämiseen liittyviä tehtäviä. Yliopiston kanssa laadittu yhteinen kestävän kehityksen tiekartta on osin vanhentunut.

Kehittämisehdotukset:

- Kestävyys- ja vastuullisuustyön ohjaamiseksi tarvitaan strateginen linjaus. Kestävyys- ja vastuullisuustyön työnjakoa olisi tarpeen selkeyttää ja saada kestävyys- ja vastuullisuustyöstä vastaava henkilö.
- Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistumista voitaisiin vahvistaa palkitsemalla vuosittain kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyviä tekoja. Samalla saataisiin tietoa TAMK-yhteisössä tehdystä omaehtoisesta kestävyiden ja vastuullisuuden kehittämisestä.
- Kaksoisolennaisuusanalyysin tekeminen esimerkiksi YAMK-opinnäytetyönä.

Hiilineutraalius ja ympäristövastuu (Environment)

Hiilineutraaliuden saavuttaminen: TAMKin tavoitteena on saavuttaa hiilineutraali kampus vuoteen 2030 mennessä Arenen kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu -ohjelman mukaisesti. TAMKissa on toteutettu tavoitetta tukevia investointeja ja prosessien kehittämistä pitkäjänteisesti ja niitä jatketaan. Korkeakoulujen hiilineutraaliustavoitetta ollaan muotoilemassa uudelleen Finn-Arma -ryhmässä. Tämä vaikuttaa hiilijalanjälkilaskentaan ja prioriteettien asettamiseen.

Jätteiden hallinta ja kierrätys: Jätteiden lajittelun ja kierrätyksen parantaminen on jatkuva haaste. Vuoden 2024 aikana jätteiden kokonaismäärä kasvoi, mikä johtui osittain rakennus- ja muutostöistä.

Luonnon monimuotoisuus: Vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta omalla kiinteistöllä. Sovellaan Arenen linjauksia luontojalanjäljen välillisestä pienentämisestä (tulossa syksyllä 2025).

Sosiaalinen Vastuu (Social)

TAMKissa on tehty selkeitä sosiaaliseen vastuuseen liittyviä linjauksia, joihin kuuluu esimerkiksi syrjimättömyyteen, saavutettavuuteen ja turvalliseen tilaan liittyvien periaatteiden ja käytäntöjen laatiminen. TAMKissa on myös tehty paljon sosiaaliseen vastuuseen liittyviä toimenpiteitä,

joissa on vahvasti mukana työhyvinvoinnin näkökulma. Vuonna 2024 henkilöstö osallistui hyvän hallinnon ja eettisten periaatteiden päivittämiseen.

Myös opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseksi ja opintojen keskeyttämisen vähentämiseksi on luotu monia käytäntöjä, uusimpana OTE-ohjelma.

Yleisesti ottaen TAMK on panostanut vahvasti sosiaalisen vastuun toteuttamiseen. On tärkeää seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta kehittää toimintatapoja yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Koulutuksen ja TKI-toiminnan kädenjälki (Handprint)

Kestävän tulevaisuuden rakentajien kouluttaminen: Kestävyysosaamisen integroinnissa tutkinto-ohjelmiin edistyi merkittävästi vuonna 2024 käyttöön otetuissa opetussuunnitelmissa. Kestävyysjäsenyyksellä tehtiin tutkintoihin sisällytetty kestävyysosaaminen näkyväksi.

Kehittämisehdotukset:

- Tehdään yhteistyötä osaamisyksiköiden välillä yhteisten kestävyysosaamista vahvistavien opintojen kehittämiseksi ja markkinoimiseksi opiskelijoille.
- Luodaan alusta TAMKiin liittyville kestävyys- ja vastuullisuusteemaisille opinnäytetyöaiheille.
- Lisätään kestävä kehityksen edistäminen osaksi opinnäytetöiden arviointikriteereitä.

TKI-toiminnan vaikuttavuus: Tällä hetkellä jo TKI-hankkeiden ideointi- ja hakuvaiheessa on esitettävä, mihin kestävä kehityksen tavoitteeseen hanke liittyy.

Kehittämisehdotukset:

- TKI-toiminnan kestävyden varmistaminen ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden huomioiminen hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa vaatii jatkuvaa seuranta ja arviointia.
- Lisätään arviointi kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisesta osaksi hankkeen väli- ja loppuarviointia.

Yhteistyö ja Sidosryhmät

Sidosryhmien sitouttaminen: Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa, kuten Tampereen yliopiston, Tampereen kaupungin ja opiskelijakunta Tamkon kanssa, on tärkeää kestävyyspyrkimysten onnistumiseksi. Sidosryhmien näkemykset ja palaute on otettava järjestelmällisesti huomioon toiminnan suunnittelussa.

Kansainvälinen yhteistyö: Kansainvälisten verkostojen, kuten Uninavis-allianssin, koordinointi ja ESG-raportoinnin kehittäminen eurooppalaisten korkeakoulujen kanssa on haasteellista, mutta tärkeää kestävyiden edistämiseksi.